

FÖR SPECIALLÄRARE

40 chattpromptar

Promptar för speciallärare.

*Färdiga promptar att utgå från i
planering, undervisning och
reflektion.*

*Rätt verktyg vid rätt tillfälle.
En del av RÄTT-modellen på choosewise.education.*

VOL.

43

Ordlista

Några begrepp som återkommer i den här guiden. Känner du redan till dem, hoppa vidare till ramverket på nästa sida.

AI — Artificiell Intelligens

Ett sätt att försöka få maskiner att efterlikna hjärnans funktioner, det vill säga att kunna "tänka" och lära ungefär så som människor gör. Vi förstår inte hur hjärnan fungerar, men de delar vi förstår kan vi försöka härma.

Prompt

En instruktion till chattbotten för att få ett önskat svar eller en önskad uppgift utförd.

Iterera

När du fått ett svar från en chattbot justerar och förtydligar du vilka delar av svaret som du inte är nöjd med — du förfinar svaret så det blir bättre och bättre tills du är nöjd. Ju bättre prompt du har från början, desto färre iterationer behövs.

Chattbot

En chattbot har tränats på att hitta mönster i de texter som den tränats på. Dessa mönster använder den för att skapa text som svar på din prompt. Texten du får som svar genereras i realtid.

GPT

Själva modellen (Generative Pre-trained Transformer) som en chattbot använder sig av. Samma GPT kan användas av olika chattbotar — till exempel använder både Copilot och ChatGPT OpenAIs GPT.

Generativ AI

AI som skapar (genererar) text, bilder, video eller ljud i realtid när den tillfrågas om att göra det.

Bias

Svar som AI ger är snedvridna eller partiska, vilket beror på den data som AI tränats på och vilka bias som finns i den datan. För en chattbot är det svårt att synliggöra dessa bias, men för en AI som genererar bilder är det lättare.

Hallucination

Texten du får som svar av en chattbot baseras på mönster i data som den tränats på, men det finns även en slumpmässighet i vilka ord som genereras — det innebär att ord kan skapa en innebörd som inte är sann.

Ett ramverk för att skriva egna promptar

Roll: Agera som en erfaren lärare i fysik.

Uppgift: Skapa en lektionsplanering som introducerar elever i år 8 till området optik.

Kontext: Jag jobbar på en högstadieskola i Sverige, har 25 elever i klassen och lektionen är 60 minuter lång.

Format: Koppla ihop innehåll och aktiviteter med läroplanen i fysik och ge mig en planering som i detalj beskriver lektionens olika delar och material som behövs.

Ton: Använd en formell men vänlig ton.

Exempel på chattbottar

AI kan även skapa bilder och göra annat, men här fokuserar vi på chattfunktionerna.

ChatGPT — Open AIs chattbot

Gemini — Googles chattbot

NotebookLM — Googles verktyg som bland annat kan skapa podd med två röster

Copilot — Microsofts chattbot

Claude — En chattbot från Anthropic

Perplexity — Från San Francisco, använde tidigt länkar till källor

Duck AI — DuckDuckGo's chattbot, olika GPT:er att välja

Mistral AI — En chattbot från Frankrike

De flesta chattbottar har åldersgränser.

Hur du använder promptarna

Alla promptar är framtagna som exempel för att komma igång. Ändra dem gärna så att de passar ditt sammanhang.

När du använt en chattbot ett tag lär du dig vilken typ av promptar som fungerar bättre respektive sämre. Testa samma prompt två gånger — först som den står, sedan med tillägget "Agera som en erfaren expertlärare i [ämne]" — för att se om svaret förbättras. Får du bra svar är prompten bra. Får du inte bra svar behöver du ändra prompten eller ge mer kontext. Vissa chattbotar är bättre än andra på vissa typer av svar, så om du inte är nöjd med svaren du får trots olika justeringar — testa en annan chattbot.

Hakparenteser och integritet

Du skriver in texten från prompten i chattbottens promptfönster. När det finns hakparenteser *[så här]* byter du ut texten mot det som passar för ditt sammanhang.

Dubbelkolla alltid svaren — det är inte säkert att det chattbotten skriver är sant.

OBS! Tänk efter om du laddar upp texter eller dokument. Ladda inte upp personuppgifter eller känslig information. Tänk på GDPR.

speciallärare

- 01 Skapa en 20-minuters aktivitet i *[ämne]* för *[årskurs X]* för en elev med *[specifikt behov, t.ex. dyslexi eller ADHD]*, inklusive anpassningar och ett enkelt sätt att mäta framsteg.
- 02 Ge mig fem strategier för att hjälpa en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]* att fokusera under en *[ämne]*-lektion utan att störa klassens rytm.
- 03 Skriv en kort guide för att introducera *[specifik färdighet, t.ex. läsning eller problemlösning]* för en *[årskurs X]* elev med *[specifikt behov]*, med tre steg och en visuell eller praktisk stödpunkt.
- 04 Föreslå tre sätt att anpassa en *[ämne]*-uppgift för *[årskurs X]* till en elev med *[specifikt behov]*, med fokus på att behålla samma lärandemål som klassen.
- 05 Skapa en lista med fem uppmuntrande fraser för en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]* som stärker självförtroendet i *[ämne]* under en utmanande uppgift.
- 06 Ge mig ett exempel på en enkel checklista för en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]* att använda under en *[ämne]*-lektion för att hålla koll på sitt arbete.
- 07 Föreslå tre praktiska sätt att samarbeta med en klasslärare i *[ämne]* för *[årskurs X]* för att stödja en elev med *[specifikt behov]* i en inkluderande miljö.
- 08 Skriv en kort mall för en 15-minuters en-till-en-session i *[ämne]* för en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]*, med ett mål, en aktivitet och en avslutande reflektion.
- 09 Ge mig fem idéer för att använda teknik eller enkla verktyg (t.ex. appar, timers) för att stödja en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]* i *[ämne]*.
- 10 Skapa en steg-för-steg-plan för att lära en *[årskurs X]*-elev med *[specifikt behov]* en ny rutin i *[ämne]*, med ett exempel och ett sätt att ge positiv förstärkning.

- 11 Föreslå tre sätt att använda visuella hjälpmedel för att förklara [*specifikt begrepp*] i [*ämne*] för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*].
- 12 Ge mig ett exempel på en kort, anpassad hemuppgift i [*ämne*] för en [*årskurs X*]- elev med [*specifikt behov*] som är enkel att genomföra och bedöma.
- 13 Skriv en lista med fem frågor att ställa till en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] för att förstå deras upplevelse av en [*ämne*]-lektion.
- 14 Föreslå tre sätt att integrera sensoriska pauser i en [*ämne*]-lektion för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] utan att störa klassens flöde.
- 15 Skapa en enkel mall för att dokumentera framsteg för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] i [*årskurs X*] över en vecka, med tre nyckelpunkter att notera.
- 16 Ge mig fem idéer för att stärka en [*årskurs X*]-elevs med [*specifikt behov*] sociala färdigheter genom en [*ämne*]-aktivitet i liten grupp.
- 17 Föreslå tre sätt att förbereda en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] för en förändring i schemat (t.ex. [*specifik händelse*]) under en [*ämne*]-lektion.
- 18 Skriv en kort handledning för att lära en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] att använda en [*specifik strategi*], med ett exempel.
- 19 Ge mig ett exempel på en differentierad bedömningsmetod i [*ämne*] för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] som ersätter ett traditionellt prov.
- 20 Skapa en lista med tre korta, lugnande aktiviteter för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*] att använda under en stressig [*ämne*]-lektion.
- 21 Skapa en 15-minuters en-till-en-aktivitet i [*ämne*] för en [*årskurs X*]-elev med [*specifikt behov*, t.ex. *autism eller hörselnedsättning*], med två anpassningar och ett sätt att ge positiv feedback.

- 22 Ge mig fem enkla strategier för att hjälpa en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] att övergå mellan aktiviteter i en [ämne]-lektion utan stress.
- 23 Skriv en kort handledning för att lära en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] en grundläggande färdighet i [ämne], med en praktisk metod och ett exempel på framgångskriterier.
- 24 Föreslå tre sätt att modifiera en gruppuppgift i [ämne] för [årskurs X] så att en elev med [specifikt behov] kan delta fullt ut med sina klasskamrater.
- 25 Skapa en lista med fem korta, lugnande fraser för att använda med en [årskurs X]- elev med [specifikt behov] under en utmanande [ämne]-lektion.
- 26 Ge mig ett exempel på en visuell dagsplan för en [årskurs]-elev med [specifikt behov] för en [ämne]-lektion, med tre tydliga steg.
- 27 Föreslå tre sätt att samarbeta med föräldrar till en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] för att förstärka [ämne]-lärande hemma.
- 28 Skriv en kort mall för en veckovis uppföljning av en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] i [ämne], med fokus på framsteg och nästa steg.
- 29 Ge mig fem idéer för att använda taktila material (t.ex. lera, sand) för att stödja en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] i en [ämne]-lektion.
- 30 Skapa en steg-för-steg-plan för att introducera en ny läroresurs (t.ex. [specifik resurs]) för en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] i [årskurs X].
- 31 Föreslå tre sätt att använda musik eller ljud för att förstärka [specifikt begrepp] i [ämne] för en [årskurs X]-elev med [specifikt behov].
- 32 Ge mig ett exempel på en kort, anpassad repetitionsuppgift i [ämne] för en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] som kan göras på 10 minuter.

- 33 Skriv en lista med fem frågor att använda i ett samtal med en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] för att planera stöd i [ämne] utifrån elevens styrkor.
- 34 Föreslå tre sätt att skapa en lugn zon i klassrummet för en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] under en [ämne]-lektion utan stora förändringar.
- 35 Skapa en enkel mall för att sätta upp veckomål med en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] i [ämne], inklusive ett sätt att fira framgång.
- 36 Ge mig fem idéer för att använda spel eller lek för att lära en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] ett [specifikt moment] i [ämne].
- 37 Föreslå tre sätt att förbereda en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] för ett grupparbete i [ämne], inklusive en roll som passar deras styrkor.
- 38 Skriv en kort handledning för att hjälpa en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] att hantera frustration under en [ämne]-lektion, med ett exempel.
- 39 Ge mig ett exempel på en alternativ presentationsform (t.ex. muntlig eller visuell) i [ämne] för en [årskurs X]-elev med [specifikt behov] istället för skriftligt arbete.
- 40 Skapa en lista med tre korta, vardagliga övningar för att stärka en [årskurs X]-elevs med [specifikt behov] självkänsla i [ämne].

FORTSÄTT PÅ WEBBEN

Rätt verktyg vid rätt tillfälle.

Den här samlingen är en del av ett bibliotek med AI-promptar för alla yrkesroller i skolan — fritt att använda, anpassa och dela vidare.

Fler promptpaket

Hitta promptar för rektorer, ämneslärare, skolledare, stödpersonal med flera på choosewise.education/sv/promptar

RÄTT-modellen

Fyra frågor som gör beslutet om AI-verktyg i klassrummet strukturerat — choosewise.education/sv/ratt

Följ Johan Lindström på LinkedIn

För nya promptar, guider och reflektioner om AI i skolan — sök på *Johan Lindström*